

Educació

EL CANVI EN L'EDUCACIÓ I EN LA SOCIETAT

Les societats més avançades són aquelles que han apostat per la formació de la seua ciutadania. En el cas valencià garantir una educació bàsica, obligatòria i gratuïta ha de ser no una aspiració sino una realitat, i ademés conseguir resultats d'èxit.

Tristament, en l'actualitat la qualitat del nostre Sistema Educatiu se troba a tan baix nivell que el paràmetre que s'utilisa per a medir-la no es el de l'excelència, sino el de les sifres de fracàs **escolar**.

Les mides que solen propondre's per a paliar este fracàs van dirigides exclusivament a intervencions dins del mateix Sistema Educatiu. S'oblida, qui aixina actua, que l'escola no està aïllada de la societat i que els alumnes no viuen en un mon a banda dels adults. És dir, que eixe fracàs escolar va de la mà, és reflex, d'un fracàs **social**. Dificilment un Sistema Educatiu pot transmetre als jóvens valors com la responsabilitat o l'honradea quan el seu entorn els mostra una corrupció generalisada i la cultura dels diners fàcils. De la mateixa manera que l'impunitat davant de la llei favorix la corrupció, la progressiva disminució del nivell exigit per a obtindre el títul de Graduat en Educació Secundaria Obligatòria ha propiciat la falta d'autoexigència en molts alumnes. U dels valors primordials que s'ha de recuperar és la **cultura de l'esforç**, i açò tant en l'entorn específicament escolar com en l'àmbit social.

La pretensió de que l'escola produïxca millors persones, per a que, arribats a la vida adulta, construïquen una societat millor, és irrealisable, donat que és tota la societat la que educa a l'infant, per lo que este no pot ser molt millor que la societat que el forma.

El canvi, puix, ha de ser global, produir-se en tots els àmbits a l'hora.

Com proclama el nostre ideari, *Manifest de POBLE pel canvi*, "**POBLE** naix en la mes ferma convicció de que una atra societat i una atra forma de governar és possible". Volem puix, un canvi en la societat, un canvi que comença en la consideració dels membres de POBLE com a participants, i no com a mers afiliats, que passa per la vocació de servici i l'honradea dels representants polítics, i que es propon transmetre a la ciutadania els valors de la solidaritat, de l'inconformisme i d'un eixercici responsable de la democràcia.

És en el marc d'este **canvi en la societat** en el que qualsevol proposta de millora del Sistema Educatiu pot tindre una oportunitat d'èxit. Un canvi que ha de ser progressiu, per lo que requerix una actuació continuada en el temps, lo qual no serà factible sense un **pacte per l'educació** consensuat per totes les forces polítics i els agents socials. Només est acort, que implica la renuncia per part de tots a utilizar les aules com a camp de batalla ideològic, el canvi necessari per a regenerar la societat serà possible.

OBJECTIUS

L'objectiu primordial de l'educació consisteix en la preparació **dels infants per a la vida adulta**. No s'ha d'oblidar mai esta premissa, per més que la complexitat de la societat humana actual pugui en ocasions difondre un altre concepte de l'educació.

Esta preparació s'ha de dur a terme a tots els nivells. En lo **personal**, l'educació ha d'atendre al creixement en les dimensions intel·lectual, sicomotora i emocional/afectiva, i en lo **social**, a les habilitats de relació interpersonal i a l'inserció social i laboral. L'adequat equilibri entre totes elles formarà a adults lliures pensadors, responsables, autònoms i autodeterminats, útils a si mateixos i a la societat.

Els alumnes partixen d'unes condicions personals i familiars diverses. La garantia de la **igualtat d'oportunitats** està en un **sistema exigent**, que no busque l'igualació dels nivells dels alumnes, sino el desenvolupament màxim de les capacitats de cada u. Les mesures de recolzament per a compensar les dificultats d'alguns dels alumnes no han de supondre un obstacle per a que uns altres no puguin desenvolupar les seues potencialitats al màxim. Al cap i a la fi, sol passar que un alumne que té dificultats en una àrea, destaca especialment en una altra; està clar que la compensació de la primera no hauria de destorbar el desenvolupament al màxim de la segona.

Pero l'exigència, òbviament, no se pot quedar en l'alumne, és tot el Sistema Educatiu - professors, equips directius, administració...- el que ha d'estar somés a un alt nivell d'exigència. La simple aprovació d'una nova llei d'educació no tindrà cap utilitat si no s'estableix una evaluació **contínua** de tots els nivells del Sistema Educatiu per a aplicar les mesures adequades en orde a solucionar els problemes conforme se van detectant.

Sense oblidar que tot el treball fet des de l'escola, especialment en les primeres etapes educatives, ha d'estar sempre acompanyat en la família com a primera cèl·lula educadora. L'Administració ha de tindre en compte el paper educador fonamental de la família i complementar tots aquells aspectes dels que aquella pugui carregar per a completar la formació de l'individu, possibilitant l'adquisició dels coneixements, destreses i hàbits que permeten el desenvolupament de les potencialitats i personalitat de cada educant.

FINANÇACIÓ

Per a aconseguir l'objectiu bàsic d'una autèntica igualtat d'oportunitats és necessària una aportació suficient de recursos a l'ensenyament.

Els **retalls** dels últims anys estan produint l'efecte contrari: augment de la ràtio d'alumnes per aula, disminució dels desdoblaments, massificació en les aules de Pedagogia Terapèutica, falta de dotació de recursos..., tot lo qual impedeix compensar les dificultats i, per supòsit, desenvolupar al màxim els potencials dels alumnes. I si estos retalls són perjudicials en tots els nivells educatius, a on més perniciosos resulten en Infantil i Primària, els nivells en els que l'alumne més necessita una bona formació, la falta de la qual troba les seues pitjors conseqüències en l'etapa Secundària.

Per això, des de POBLE advoquem per la fi dels retalls i per una correcta finançació de l'ensenyament.

Per a garantir la llibertat d'ensenyança reconeguda en la Constitució, en el sistema educatiu han de coexistir els centres públics i els privats. Per una altra banda, correspon a les autoritats educatives gestionar els recursos de la manera més eficaç, per ad això han de buscar la millor adequació possible entre els centres de titularitat pública i els centres concertats.

Esta diversitat, junt a una major autonomia dels centres per a definir el seu caràcter i la pedagogia a aplicar, proporcionarà majors oportunitats als pares a l'hora de triar el centre educatiu que més s'adeqüe a les condicions, característiques i aspiracions dels seus fills. L'administració educativa ha de facilitar esta possibilitat d'elecció.

EVALUACIO DEL SISTEMA EDUCATIU

Tot sistema requerix una evaluació continuada per a corregir el seu funcionament. El Sistema Educatiu no és una excepció. Les qualificacions dels alumnes o els resultats d'algunes proves diagnòstiques puntuals només donen una idea general del grau de consecució dels objectius per part dels alumnes, pero no proporcionen més que una informació difusa sobre les causes dels bons o roïns resultats.

Es fa precís implementar mides d'arreglada d'informació sobre el grau de consecució dels objectius del Sistema Educatiu en tant que tal, per a poder diagnosticar en precisió els problemes i el seu origen (l'alumne, el professor, el centre educatiu, l'administració educativa, la família, l'entorn socioeconòmic...) i poder corregir-los.

La realització, tant a principi de curs com sobretot al final del mateix, per part dels alumnes de **proves estandard** elaborades per l'administració de cada matèria cursada permetria obtenir una informació molt més detallada. Estes proves no haurien de consistir en una "revàlida" per a l'alumne, ni tampoc han de concebre's com una inspecció de l'Administració sobre el professorat en ànim coercitiu, sino com una forma de **autodiagnòstic** de la comunitat educativa; per això, serien elaborades per professors en actiu, cenyint-se a les disposicions del currículum.

L'informació que s'obtinguera d'elles permetria valorar cada u dels agents implicats. La gestió dels equips directius, la pràctica en l'aula per part dels professors, la metodologia pedagògica empleada, l'influència de condicions socioeconòmiques de la zona, inclús la mateixa adequació del currículum, quedarien reflectides en els resultats.

Algunes consideracions sobre esta evaluació del Sistema Educatiu:

- Esta evaluació seria **obligatòria** per als centres públics i per als centres privats concertats. El Sistema Educatiu no pot quedar al marge de la transparència que és exigible a tota l'Administració Pública, per lo que els resultats estadístics d'estes proves serien públics. Els pares, mares i tutors legals tenen dret a conèixer l'informació disponible sobre el centre educatiu al que porten als seus fills. L'obtenció sostinguda en el temps per part d'un centre educatiu d'uns resultats deficients revelaria un fracàs de l'Administració, responsable en ultima instància de proporcionar els recursos adequats i d'aplicar les solucions precises per a millorar dits resultats, be siga prenent mides respecte de la gestió del centre educatiu, be tractant de compensar les carències de l'alumnat, si se considera que l'entorn socioeconòmic és la causa dels roïns resultats.

- Un **professor** (o grup d'ells, cas de treball en equip) els alumnes del qual conseguixquen sistemàticament millors resultats, a banda d'en la satisfacció personal, hauria de vore recompensat el seu bon quefer en increments salarials o possibilitats de promoció. Per eixemple en la realisació de seminaris remunerats en els que transmetera la seua experiència a uns atres docents.

- Els **centres educatius** en millors resultats servirien d'eixemple que sense dubte pronte seria imitat. (També en este cas els equips directius haurien de vore recompensat el seu treball en increments salarials o possibilitats de promoció, i també podrien realisar seminaris en els que expondre els seus mètodos de treball). Mentres que aquells en pijors resultats requeririen una intervenció especial per part de l'Administració per a millorar-los.

Un factor, no obstant, s'ha de tindre en conte: per a poder atribuir els bons o roïns resultats obtingut per un centre educatiu a l'equip directiu, és precís que este tinga les majors competències possibles. És per això que s'ha d'incrementar l'autonomia dels centres i dels equips directius, per eixemple, donant-los majors atribucions a l'hora de confeccionar l'equip docent del centre, o permetent una major llibertat a l'hora de definir la seua línea pedagògica o el caràcter del centre, de manera que puguen adoptar una orientació cap a àrees concretes, com la música o la ciència, per posar dos eixemples, sempre garantisant una educació integral de l'alumne.

- Deixant de banda les discussions teòriques sobre la superioritat d'un mètode pedagògic sobre els demás, lo ben cert és que, en el marc d'una societat abocada a la cultura de l'oci, de lo lúdic, de lo fàcil, resulta especialment difícil conseguir que els alumnes canvien de mentalitat a l'entrar per la porta del centre educatiu i estiguen dispostos a fer l'esforç de concentració continuada que ha requerit sempre l'estudi i l'aprenentage. En este context, les noves pedagogies, que busquen una participació més activa de l'alumne, oferixen la ventaja de no trencar en la dinàmica a la que l'alumne està aveat fora de l'àmbit escolar. L'implementació d'estes metodologies -Aprentage Cooperatiu, pedagogia Waldorf-Steiner, etc.- prometen donar els millors resultats. L'evaluació a final de curs en proves estandard farien destacar els centres que apliquen la metodologia més adequada, que vencerien d'esta manera les reticències que encara queden per una part la comunitat educativa.

- El **alumne o alumna**, al poder comparar els seus resultats en els que proporcionarien les estadístiques de les proves, podria vore quines carències i quins potencials té, tindre aixina una image més objectiva sobre el seu nivell en cada camp i afrontar el curs següent adoptant l'actitut més adequada.

ELS PROFESSORS

La figura del professor ha vist rebaixar greument la seua consideració pública a lo llarg dels últims anys. Otorgar-los l'estatus d'autoritat educativa només ha de ser un primer pas per a recuperar el reconeiximent que estos professionals necessiten per a complir la seua llabor educadora.

L'igualació de drets dels professors de l'ensenyança privada concertada en els de l'ensenyança publica és també una reivindicació justa que des de POBLE fem nostra.

ETAPES DEL SISTEMA EDUCATIU

Educació infantil

Sense deixar de mantindre el caràcter voluntari de l'educació infantil, l'Administració ha de garantir les places suficients, per mig de centres públics o concertats, per a cobrir la demanda dels pares que la desigen per als seus fills.

Donat que en els primers anys la dependència de l'infant és major i continuen sent les mares les que, per raons biològiques pero sobretot per raons socioculturals, dediquen major temps a l'atenció dels fills -encara que estem assistint a un canvi en el que eixe rol va sent progressivament compartit per l'atra part de la parella- és en este nivell en el que més se posa de manifest la necessitat de millorar les mides de conciliació familiar, sense la qual cosa les polítiques d'igualtat sempre se mostraran insuficients.

Educació Primària

L'igualtat d'oportunitats requerix un adequat tractament a la diversitat, el qual està insuficientment atés en els centres escolars.

Es fa necessària una evaluació dels programes d'atenció a la diversitat que s'estan aplicant per a valorar la seua eficàcia. En tot cas, fan falta majors recursos per a l'atenció als alumnes en necessitats educatives especials (Pedagogia Terapèutica, Audició i Llenguatge, Educació Compensatòria...), que s'han vist minvats encara més des de l'aplicació dels retalls econòmics a l'educació.

Educació Secundària

En Secundària Obligatoris, l'establiment d'una assignatura d'Història del Pensament, que transmeta les idees bàsiques de filosofia, religió i política en la seua evolució històrica, proporcionaria una formació humanística a l'hora que facilitaria una comprensió del món actual, fomentant una actitud de respecte cap als demás i permetent valorar els avanços aconseguits per generacions anteriors -singularment la democràcia-, assumint la responsabilitat de conservar-los i incrementar-los.

Formació Professional

Una mida urgent a prendre és contrarrestar el desprestigi social que arrastra la Formació Professional. Una formació de qualitat i una adequada coordinació entre l'oferta educativa i el mercat laboral és un pas imprescindible per a que els joves troben atractiva esta via educativa.

La connexió en el món de l'empresa o en els diferents sectors, també en el de servicis, realisant pràctiques remunerades, seria una bona mida per a la complementarietat de l'aprenentatge teòric, pero sobretot per a canalisar l'empleabilitat futura.

Formació d'adults

En **POBLE** donem una especial importància a la formació **d'adults**. Est interés obediex a dos factors principals. Per una banda, a que l'aprenentatge és un motiu de realisació personal que no se llimita a l'època estudiantil, sino que s'estén a lo llarc de tota la vida, i per una altra, a que les sifres de fracàs escolar indiquen un alt abandonament dels estudis sense titulació per part d'una proporció important de joves.

Facilitar al màxim la possibilitat de realisar els estudis que, per diverses raons, s'abandonaren o no s'iniciaren en l'època estudiantil, és una forma mes de contribuir a l'igualtat d'oportunitats.

Fer lo més accessible possible als adults l'aprenentatge de qualsevol disciplina és una forma de favorir el creixement personal i la consecució d'uns ciutadans millor formats i informats, mes crítics i capaços de contribuir a una societat més lliure, justa i democràtica.

APROFITAMENT DE LES INSTAL·LACIONS DELS CENTRES EDUCATIUS

Cap sistema educatiu pot prosperar si no té en conte l'importància de la família en l'educació dels fills. La col·laboració d'estes és determinant per a l'èxit del procés. No obstant, hi ha ocasions en les que la família no pot proporcionar al chiquet lo que este necessita. La busca de l'igualtat d'oportunitats exigix que els centres educatius aprofiten els recursos disponibles per a compensar en la mida de lo possible estes carències familiars. D'esta manera, si un alumne te dificultat per a trobar un lloc en el que l'ambient d'estudi siga l'adequat, en el que realisar un treball en equip, en el que practicar deport o en el que realisar qualsevol altra activitat vinculada en els estudis, ha de buscar-se la fórmula per a aprofitar per ad estos fins les **instal·lacions del centre** fóra de l'horari lectiu. D'esta manera, les biblioteques escolars o les pistes deportives, haurien de permanéixer obertes despuix de l'horari escolar a fi de estimular als joves i proporcionar-los recursos que contribuïxquen a l'adquisició d'hàbits saludables, per a la qual cosa s'hauria de tindre en conte la necessitat de personal específic que facilite eixe us.

En èpoques de crisis com la que estem travessant, les instal·lacions educatives poden prestar un servicí social que transcendiex el merament educatiu. L'utilisació de les mateixes com a menjadors socials per als alumnes sense recursos ha de ser facilitada per les administracions implicades.

LLENGUA I CULTURA VALENCIANES

Se fa precisa una educació realment inspirada en la realitat històrica i llingüística valenciana i en l'idiosincràsia de la nostra societat, que arraïle als alumnes en la seua tradició i la seua herència cultural. Estos valors han de ser necessàriament promoguts pels poders públics, fixant uns continguts educatius mínims.

Un tractament especial mereix la llengua valenciana. En POBLE considerem que, a l'acabament de l'ensenyança obligatòria, tots els alumnes han de ser igualment competents en l'us de les dos llengües oficials, el valencià i el castellà, i que per a la consecució d'este fi s'han d'invertir el mijos que siguen necessaris.

No se pot oblidar l'importància de l'aprenentage d'idiomes estrangers, tant per lo que significa en quant a proporcionar majors oportunitats laborals als alumnes, com per ser un element essencial en el progrés de les societats modernes. En este sentit, s'ha de posar especial émfasis en l'aprenentage de l'anglés, hui pràcticament idioma universal. En qualsevol cas, l'incorporació al sistema educatiu d'una llengua estrangera no pot realisar-se d'una forma repentina, per mig de lleis efectistes pero de difícil aplicació pràctica, sino de forma progressiva, atenent a criteris realistes i procurant sobretot l'eficàcia del procés.

Respecte de la **llengua valenciana**, tal com se desenrolla en la ponència de Cultura, POBLE aposta pel reconeiximent oficial de la normativa d'El Puig com a model llingüístic de referència per a la normativisació del nostre idioma. Este reconeiximent oficial ha de tindre el seu necessari reflex en l'ensenyança, des de l'educació infantil fins a l'universitària.

Atenent a l'actual situació sociològica i organisativa del sistema educatiu, provocada per l'actuació dels successius governs autonòmics des de 1983, l'entrada de dit model llingüístic hauria de produir-se de manera progressiva, facilitant el reciclage dels professors, de manera que puga garantir-se el dret, fins ara negat, a rebre l'educació en llengua valenciana i, per tant, baix la codificació de les Normes d'El Puig; assegurant, en tot cas, que cap alumne puga ser discriminat per raó de llengua o normativa utilisada, i evitant la segregació dels alumnes pel mateix motiu.